

аналізують переваги та недоліки ВЗ. Завідувач кафедри підсумовує пропозиції та зауваження, дає оцінку рівню наукової підготовки викладача, прийомам і методам, використаним на занятті. Прикінцеве слово надається викладачеві, який зазначає, з якими зауваженнями погоджується і що є дискусійним, обґрунтовуючи свою точку зору. За результатами обговорення розробляються заходи щодо удосконалення методики викладання. **За даними моніторингу проведення ВЗ якість педагогічної майстерності молодих викладачів кафедри помітно зростає за крайні три роки.**

ПРОЦЕСНИЙ ПІДХІД ЯК ОСНОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

*Желновач Г.М., к.т.н., доцент,
Харківський національний автомобільно-дорожній університет,
м. Харків, Україна
zhelnovach.ganna@gmail.com*

Освітня (освітньо-професійна, освітньо-наукова чи освітньо-творча) програма являє собою єдиний комплекс освітніх компонентів (навчальних дисциплін, індивідуальних завдань, практик, контрольних заходів тощо), спрямованих на досягнення передбачених такою програмою результатів навчання, що дає право на отримання визначеної освітньої або освітньої та професійної (професійних) кваліфікації (кваліфікацій).

Одним з ґрунтовних аспектів реалізації освітньої діяльності у рамках освітньої програми забезпечення належного рівня її якості, що забезпечується як внутрішніми процедурами оцінювання у закладі вищої освіти (ЗВО), так і акредитацією освітньої програми, яка полягає у оцінюванні освітньої програми та/або освітньої діяльності закладу вищої освіти за цією програмою на предмет забезпечення та вдосконалення якості вищої освіти [1].

Під час розробки та реалізації освітньо-професійної програми (ОПП) «Екологічна безпека» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 101 Екологія у Харківському національному автомобільно-дорожньому університеті гарантом та групою забезпечення було прийнято рішення щодо забезпечення належного рівня її якості шляхом застосування процесного підходу, що ґрунтується на міжнародному стандарті ISO 9001:2015 «Система управління якістю» [2].

Згідно вище неведеного стандарту, процесний підхід має на увазі систематичне визначення і управління процесами і їх взаємодіями з тим, щоб досягати запланованих результатів відповідно до політики в області якості та стратегічними напрямками розвитку організації. Управління процесами і

системою в цілому може бути забезпечено використанням методології «Plan-Do-Check-Act» (PDCA) з загальною орієнтацією на мислення, засноване на оцінці ризиків, яке орієнтоване на реалізацію позитивних можливостей і попередження отримання небажаних результатів.

Застосування процесного підходу в рамках системи менеджменту якості забезпечує:

- розуміння і постійне виконання вимог;
- подання процесів в термінах додаткових цінностей;
- результативне виконання процесу;
- поліпшення процесів, засноване на оцінці даних і інформації.

Схематичне уявлення будь-якого процесу і демонстрація взаємодії його елементів зображена на рис. 1

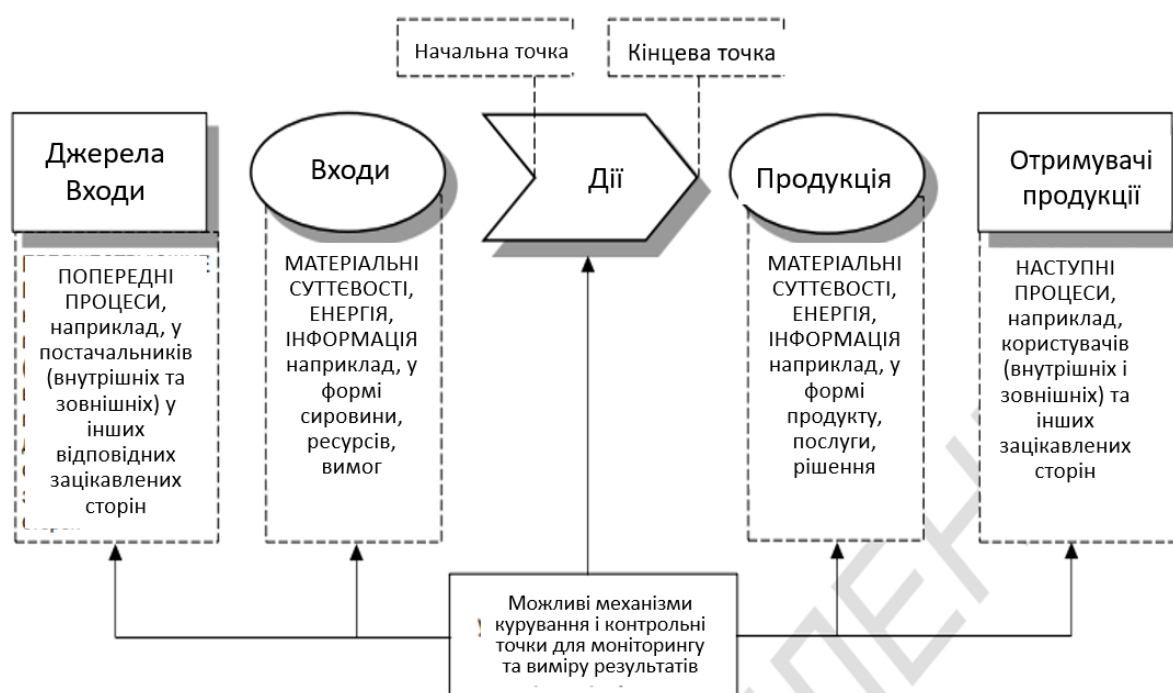

Рисунок 1 – Схематичне зображення елементів одного процесу

Точки моніторингу та вимірювань, які необхідні для контролю, є специфічними для кожного процесу і будуть відрізнятися в залежності від відповідних ризиків.

Цикл «Plan-Do-Check-Act» (PDCA) може бути застосований до будь-якого процесу і систем управління якістю в цілому та може бути коротко описаний таким чином:

- Plan: визначити цілі системи і складових її процесів, визначити ресурси, необхідні для виробництва результатів відповідно до вимог споживачів і політиками організації, а також для виявлення і прийняття рішень по ризиками і можливостями;
- Do: виконати заплановане;

– Check: відстежувати і (там, де це можливо) вимірювати процеси, кінцевий продукт і послуги в порівняно з політиками, цілями, вимогами і запланованими діями, формувати звіти про результатах;

– Act: робити при необхідності дії щодо поліпшення показників виконання процесу.

На рис. 2 зображено, як розділи організації системи менеджменту якості (контекст організації, лідерство, політика, планування, забезпечення, функціонування, оцінка результатів діяльності та поліпшення) можуть бути згруповані відповідно до методології PDCA.

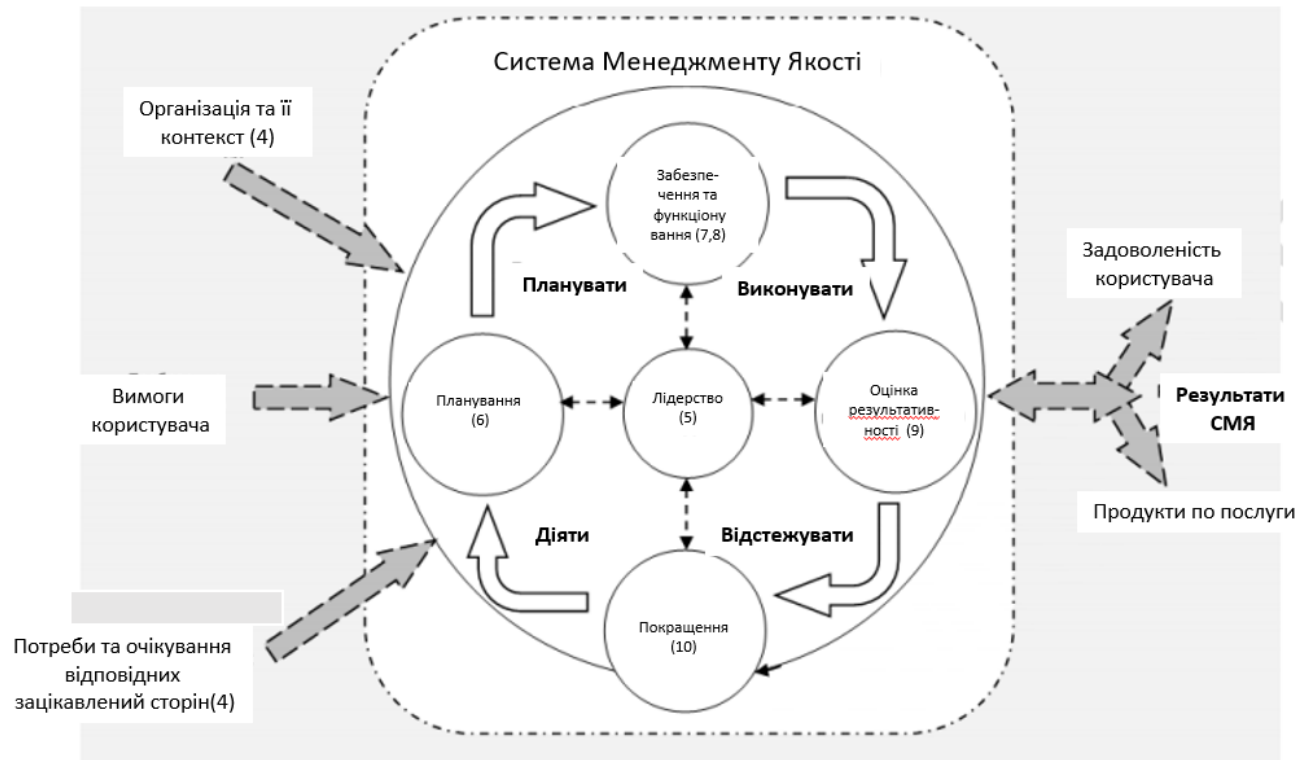

Рисунок 2 – Схема досягнення належного рівня якості згідно ISO 9001 у в форматі циклу PDCA

Важливим для побудови результативної системи менеджменту якості є застосування мислення, заснованого на оцінці ризиків. Концепція мислення, заснованого на оцінці ризиків, була присутня в попередніх версіях цього стандарту, наприклад, у виконанні запобіжних дій для уникнення потенційних невідповідностей, в аналізі будь-яких невідповідностей до того, як вони трапилися, а також в прийнятті для запобігання повтору заходів, які відповідають впливу невідповідності [3].

Отже, на основі аналізу ефективності застосування процесного підходу під час провадження освітньої діяльності за ОПП «Екологічна безпека» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 101 Екологія у Харківському національному автомобільно-дорожньому університеті можна

зробити висновок щодо доцільності її провадження та рекомендувати застосовувати і у подальшому на інших ОП.

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

1. Закон України «Про вищу освіту» (станом на 28.05.2023). – Режим електронного доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
2. ОПП «Екологічна безпека» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 101 Екологія, ХНАДУ (станом на 30.06.2023). – Режим електронного доступу: <http://surl.li/mfiel>
3. ISO 9001:2015 «Система управління якістю» (станом на 19.10.2023). – Режим електронного доступу: <https://www.iso.org/iso-9001-quality-management.html>

АДАПТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ДО ОНЛАЙН-СЕРЕДОВИЩА: КРАЦІ ПРАКТИКИ ТА ІНСТРУМЕНТИ

*Калюжна Ю.С. к.т.н., доцент, Коверсун С.О. ст.викл.
Харківський національний автомобільно-дорожній університет,
м. Харків, Україна
uskalmikova@gmail.com*

У нинішній час, коли Україна переживає важливі випробування у зовнішньополітичній та соціальній сферах, наша країна виявляє надзвичайну силу та стійкість. У найбільші випробування виявляється справжній потенціал нації. На сьогоднішній день однією з ключових складових успіху та розвитку є освіта, яка залишається невід'ємною частиною нашого життя, навіть у важкі часи. В умовах воєнного конфлікту, адаптація навчального процесу до онлайн-середовища набуває особливого значення. Вона дозволяє нам забезпечувати доступ до якісної освіти та надії на майбутнє для кожного українського громадянина, незважаючи на складні обставини, які нас оточують. Розглянемо найкращі практики та ефективні інструменти, які допоможуть нам разом здолати цей виклик та забезпечити стабільну освітню платформу для української молоді.

Розробка гнучкого навчального плану є важливим кроком у підготовці до проведення навчання в онлайн-середовищі. Цей аспект надає можливість ефективно реагувати на непередбачувані обставини та забезпечує готовність до можливих технічних проблем.

Ідентифікація мети та цілей навчання. Першим кроком у розробці гнучкого навчального плану є чітке визначення мети та цілей навчання. Це